

Historien til de gamle nedlagte hoppbakkene «Granlikollen» og «Knipelia» slik undertegnede opplevde disse som barn. Og noe senere de forarbeidene som muligens la grunnlaget for det som ble til Kniplia skianlegg og motorbane.

Min første erindring av den gamle, opprinnelige hoppbakken i Kniplia var da jeg var ca. 10 år gammel omkring 1952. Det var muligens ett eller to år etter at stillasehoppbakken **Granlikollen** ble bygget i nærheten av Kulsrudbekken, nærmere bestemt i havnehagan tilhørende Sigurd Nilsen på gården Finstad. En av ildsjelene var Gustav Kulsrud, som bodde i et mindre bungalowhus noen hundre meter unna bakken, var den som ledet arbeidene med å sette opp stillaset. Flere av oss ungene som bodde rundt Ask og noen voksne deltok i dugnaden med bl.a. å bære materialene fra nærmeste veg. I Granlikollen kunne det hoppes ca. 20 meter og ble mye brukt på den tiden. Jeg husker at jeg fikk kjøpt litt for store, velbrukte hoppski av eldre årgang med «sukkertopp» for 20 kroner av sønn til eieren eller sjefen på «snekkeribedriften» liggende nær dagens bensinstasjon. Også en annen ildsjel bør nevnes. Det var Hans Kristiansen, fra et småbruk nær Ask med mange bikuber og epletrær, som hver vinter sto i spissen for å arrangere langrenn for oss ungene. Jeg har enda sølv bergere mottatt som premier fra den tiden.

På en av skihelgene i Granlikollen vinteren 1952, ble det foreslått at vi skulle treffes ved **den gamle, nedlagte skibakken i «Knipelia»** for om mulig å få hoppet der igjen. Det viste seg at den var noe gjengrodd og måtte ryddes før unnarena kunne tråkkes. Jeg brukte ei lita speiderøks og klarte selvfølgelig også å treffe venstre kneskål uten at jeg brydde meg mer om det der og da. Unnarennet lå litt til høyre for dagens skiheis - rett bak dagens grønne konteiner med en platting over - hvor det nå vokser en del unggran. Overrennet var et skispor innimellom de voksne trærne. Bakken ble vist mye brukt av ungdom under Krigen.

Denne gamle hoppbakken lå godt gjemt bak en ca. 15 m høy skogkledd fjellkulle, bare adskilt av en meget trang dal. Fjellollen lå der motorbanen og noe av den tilliggende parkeringsplassen er plassert i dag. Det var nok mulig å hoppe ca. 40 meter etter å ha svevd himmelhøyt nedover det bratte unnarennet. Den ble derfor mest brukt av de største guttene og de voksne. Unntaket var en gutt på bare 8-9 år som het Rolf Nordengen som uten normale nerver hoppet overraskende langt - også i denne bakken. Gjett om han imponerte de voksne og alle oss andre ungene som bare torde å være tilskuere.

At jeg ca. 20 år senere skulle oppleve å havne i Kniplia igjen ble litt spesielt. Etter at jeg hadde ledet vegomlegging av Fv.120 mellom Backervillaen - Kråkvål – Hellen bru i 1969 skulle jeg fortsette med et nytt veganlegg som delvis utbedring og omlegging av FV.120 på strekningen Hvalfjellet – Bråtesletta - Ask. I den forbindelse ba sjefen min undersøke muligheten for å starte pukkverkdrift ved Trollsnes helt nord i Gjerdrum. Det skulle være billigere enn å kjøpe og frakte pukk helt fra Feiring Bruk i Lørenskog eller Bjørndalen i Nittedal. Den gangen eksisterte ikke dagens pukkverk i Hvalfjellet på Myrersletta. Men bonden jeg snakket ved Trollsnes gård ga meg tips om heller å kontakte en Jens Kristian Olstad som hadde stående et mindre pukkverk i et steinbrudd fremst i Kniplia.

Da jeg kontaktet Jens Kristian, og han fikk høre at Vegvesenet hadde behov for å etablere et større pukkverk, ble han meget interessert og sa at det burde plasseres nettopp i Kniplia, for der ønsket han å få bygget nye hoppbakker mer tilpasset unger og ungdom, Han fortalte at han allerede hadde hatt kontakt med datidens meget kjente skihopper, Thoralf Engan, om mulig hjelp med utformingen av moderne skibakker ved siden av hverandre i forskjellige størrelser til bruk for barn og ungdom i alle aldre. Jeg husker spesielt at han overtalte meg til å sprengte vekk nettopp den fjellkollen som lå foran den gamle hoppbakken. Raskt skjønnte jeg at her var en ny ildsjel som ønsket å bidra noe for ungdommen i bygda.

Sagt som gjort. Allerede samme dag dro Jens Kristian og jeg til eieren av grunn som var Gjerdrum Allmenning, og som hadde kontor ved sagbruket på Haresletta. På kontoret satt en, Kåre Kjærstad, som da han fikk høre om mine og Jens Kristian sine planer ganske raskt satte seg til skrivemaskinen og skrev en enkel kontrakt som jeg fikk med meg ut igjen. Så bar det rett til kommunehuset hvor Jens Kristian lokalkjent loset meg til det rette kontoret hvor jeg fremla vegvesenets planer for kommuneingeniøren. Han godkjente vegvesenets pukkverkdrift meget raskt ved å begrunne det som en videreføring av den tillatelsen Jens Kristian allerede hadde i Kniplia.

Vegvesenets trengte mye strøm til steinknuser og diverse transportband. Dagens kraftlinje ble etablert og den smale skogsbilvegen ble utvidet til dagens standard. Bl.a. ble ei blautmyr lagt i rør mellom veg til Ulvedalen og frem til dagens heisestue. Over myra ble det så lagt ut grusmasser for å gi plass til alt utstyret og utlasting av stein og pukk. Til så store mengder med planlagt fjellsprenkning var det mest økonomisk å produsere sprengstoff på stedet ved å blande kunstgjødsel og diesel. Dette ble så hellet ned i de grove og dype borehullene sammen med et par dynamittgubber i hvert hull. (Dette er samme metode som Breivik brukte til å sprengte regjeringsbygget.) Senere endret til kornformet sprengstoff levert i sekker som ble mellomlagret godt sikret med gjerde lenger inne i Ulvedalen.

Når pukkverkdriften var fullført var det et krav i kontrakten om at området skulle være ryddet. En svær haug med steinmjøl, som vi ikke hadde bruk for, måtte da fraktes vekk - men hvor hen? Jeg kontaktet derfor Jens Kristian igjen for å høre om han hadde gode råd å gi meg. Da tilbød han umiddelbart å ta over ansvaret for all ryddingen mot at han fikk overta eiendomsretten til alt steinmjølet. Plan hans var å bruke mjølet til bl.a. til utformingen av de planlagte skibakkene. Og lettet var jeg da forslaget også ble godtatt av Allmenningen. Etter dette hadde jeg ikke mer med Kniplia å gjøre. Jeg mener å huske at vi som barn hørte navnet «Knipelia» i stedet for dagens Kniplia. Kan det bety lia ved der det er trangt (ev. lukket)? Vi kjenner alle uttrykket «å knipe igjen» og ordet «knipetang». Det er med glede jeg tenker tilbake på det fine samarbeidet vi fikk til i 1970 – 1971. Som muligens la noe av grunnlaget for alt det som senere har blitt til i Kniplia - et meget fint skianlegg. Til og med en motorbane nettopp der det en gang bare var en skogkledd fjellkulle. Jeg må si at jeg opplevde en fin barndom i Gjerdrum, der jeg bodde fra jeg var 6 til 11 år, og fikk 4 år på Vestby barneskole.

10.02.2023

Per Bjortjønli